

Talouskatsaus Suhdanteet 17.3.2015

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

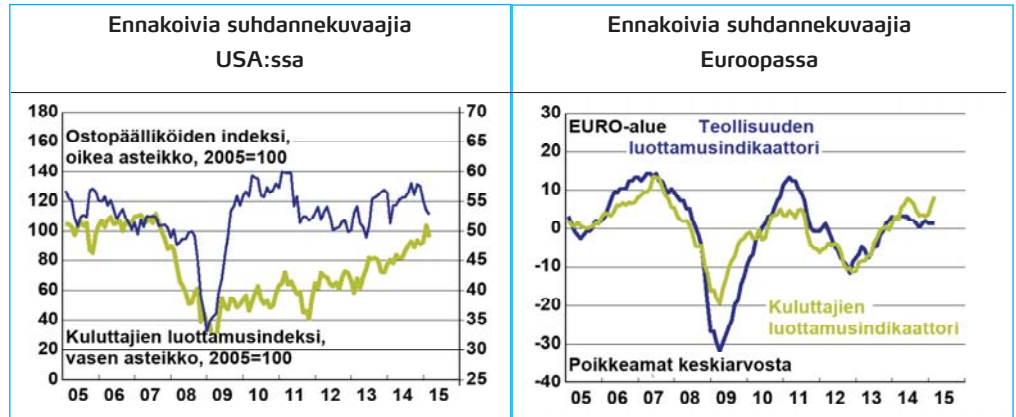

● **EKP on aloittanut laajamittaisen elvytyksensä, millä lisätään pankkien käytettävissä olevaa rahamäärää. Olettavasti vaikutukset leviävät yleisesti talouteen. Se on heti alentanut euron arvoa ja Euribor-korkoja. Pörssikurssit ovat kohonneet odotuksien mukaisesti myös Helsingissä.**

● **Euroopan suhdannekysely näytti koko taloudelle hiukan nousua, vaikka vuoden loppu oli muuten teollisuudessa ja viennissä melko vaisu. Bkt kasvoi silti vuoden lopulla kohtalaisesti. Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että Eurooppa oli vähitellen elpymässä.**

● **Maailmantalous kasvoi tasaisesti Aasian ja USA:n veturomana. Kuluvas-ta vuodesta on vielä niukasti tietoja, USA:n suhdannekyselyissä tammikuu oli hiukan joulukuuta heikompi.**

● **Suomen taloudessa tuoreimmat tiedot teollisuudesta ja viennistä olivat edellisiä huonommat. Tuotannon suhdannekuvaaja palautui kuitenkin tammikuussa, joten mistään taantum-jyrkkenemistä tuskin on kysymys. Kehitys ei silti juuri rohkaise nousutoi-veita, joita muun Euroopan elpyminen herättää Suomessakin.**

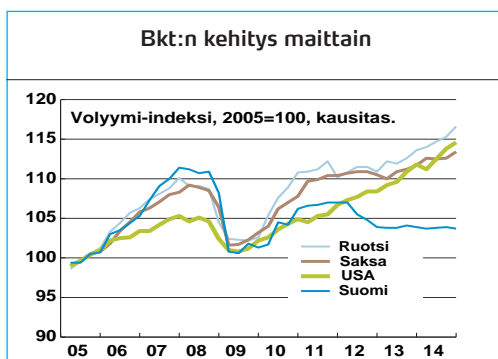

EKP:n elvytys muistuttaa USA:n harjoittamaa elvytyspolitiikkaa, jolla on saatu ainakin ylläpidettyä taloudellista kasvua. Viime kädessä EKP:n ostosuunnitelmalla halutaan estää deflatorinen kehitys, jota pidetään yhtenä talouden pahimmista riskiskenaarioista. Euron heikentäminen on myös yksi tavoitteista. Taloustilanteen vakavuutta kuvastaa, että korot ovat vuoden 2012 lopusta lähtien olleet lähes nollassa, mutta kasvu on silti jäänyt heikoksi.

EU:n kausitasoitettu bkt kasvoi hiukan edellisestä neljänneksestä vuoden 2014 lopussa ja Saksan nousua voi luonnehtia jo reippaaksi. Kypros, Kreikka, Itävalta ja Suomi olivat miinuksella, Kroatia ja Italia nollassa. Loput EU-maista ylsivät hienoiseen kasvuun, Viron ja Ruotsin bkt kohosi Saksaakin nopeammin.

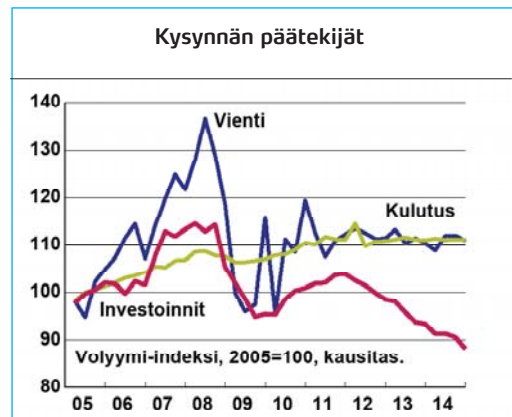
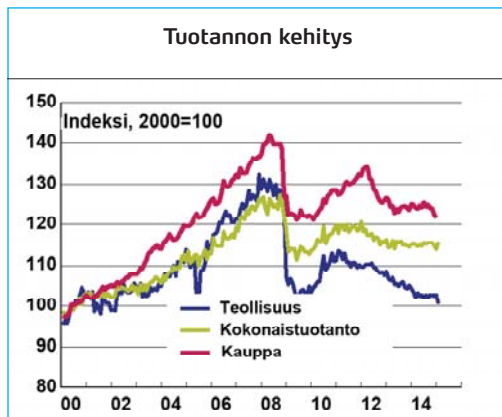
EU:n teollisuustuotanto pysyi tammi-kuussa paikallaan, mutta se lisääntyi viime vuoden loppupuoliskolla. Tavara-vientikin kohentui vuoden mittaan, mutta viimeiset kuukaudet jäivät heikoiksi. Ruotsissa tavaravienti on kaiken kaikkiaan vetänyt heikosti.

EU:n suhdannekyselyt tulivat helmikuussa vähän alaspäin palveluissa ja kaupassa, teollisuus sinnitteli ennallaan. Rakentamisen luottamus on paljon muita elinkeinoja alempana. Koko talouden luottamusindikaattori nousee kuitenkin hienoisesti. Ruotsissa luottamus heikkeni teollisuudessa, hiukan myös palveluissa, mutta kotitalouksilla selvästi. Kuluttajien odotukset ovat useimmissa EU-maissa kohentuneet, mutta myös Saksassa viime kuukausien kehitys jäi heikommaksi.

Venäjän näkymät pysyvät synkkinä. Kotitalouksien reaalitytulot vähenivät vuoden lopulla 5 %. Hiukan lievitystä syntyy siitä, että rupla on vahvistunut vuodenvaihteesta ja öljyn hinta on helmikuussa kohonnut.

USA:n talous kehittyi vakaasti, vaikka bkt:n kasvu hidastui hieman vuoden lopulla. Yritysten odotukset heikkenivät kuluvan vuoden alussa, mutta kuluttajien odotukset ovat varsin korkealla.

Tuotannon suhdannekuvaaja palautui tammikuussa teollisuustuotannon lopahtamisesta huolimatta. Kaupan indikaattori on myös vajonnut.

Suhdanneindikaattoreissa on ollut paljon dramaattista vaihtelua ja selaista nähtäneen tulevaisuudessakin. Muutaman havainnon muutoksia ei pitäisi korostaa, vaikka ne olisivat suuriakin. Nykyiset kausitasoitukset sortuvat kuitenkin juuri tähän.

Vaihteluista riippumatta teollisuudella on ollut myös vuodesta toiseen laskeva trendi, mitä heikkojen suhdanteitten lisäksi ovat pitäneet yllä metsä- ja elektroniikkateollisuuden murrokset. Aihetodisteiden perusteella sille voisi jo ennustaa loppua, mutta varsinaiset todisteet puuttuvat.

Teollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät rohkaisevasti viime vuoden aikana, mutta tammikuussa tuli takapakkia 2,5 % viime vuodesta. Laskua oli erityisesti teknologiateollisuudessa, paperi- ja kemianteollisuudessa tilaukset lisääntyivät.

Kaupan myynnissä talvi on ollut huono. Tammikuussa myynti jäi 9 % edellisvuodesta. Laskua tuli erityisesti tukku- ja autokaupan puolelta.

Kansantalouden tilinpidossa vuo-

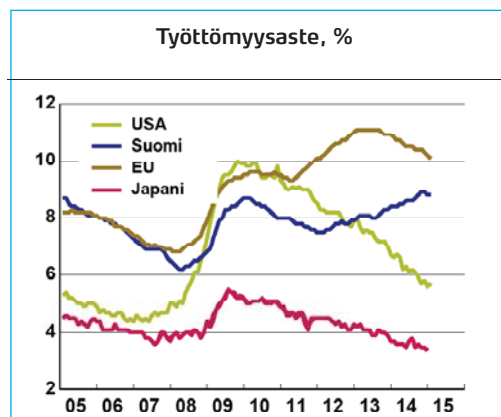
den loppu oli huono. Bkt:n hienoinen kasvu katkesi samalla tavalla kuin edellisenä vuonna. Nyt alaspäin vetivät liikenne, kauppa ja teollisuus. Kokonaiskysyntä väheni hieman koko toisen vuosipuoliskon ajan. Investointien lasku jatkui jyrkkänä, kulu- tus pysyi ennallaan.

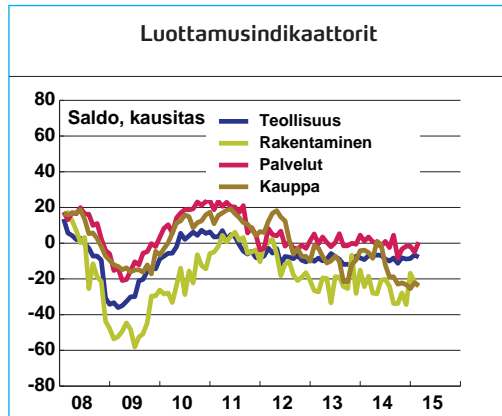
Palkkasumma on sinnitellyt pienessä kasvussa työllisyyden laskusta huolimatta, mutta se on taipumassa vähitellen alaspäin. Teollisuudessa palkkasumma on vähentynyt jo yli kahden vuoden ajan.

Ulkomaankaupassa vienti väheni vuoden lopulla hiukan. Tuonti väheni enemmän nimenomaan palvelujen tuonin pudotuksen vuoksi. Tavara- vienti jopa lisääntyi vuoden lopulla ja

kauppatase oli ylijäämäinen kansantalouden tilinpidon mukaan. Tullitilastoissa kehitys on heikompi erilais- ten vakuutus- ja rahtikirjausten takia. Vuositasolla Tullin kauppatase on 1,8 mrd € alijäämäinen, kun kansantalou- den tilinpidon laskema kauppatase on 0,8 mrd € ylijäämäinen.

Virallinen työttömyysaste pysytteli tammikuussa kausitasoitettuna vajaan 9 prosentin tasolla. Työttömiä oli 230 tuhatta. Lisäksi ns. piilotyöttömiä oli 144 000. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastossa työttömien määrä oli 360 000 eli yli puolet suurempi kuin virallisen tilaston mukaan. Viime kuukausina työttömyyden kasvu näyttäisi hidastuneen molemmissa ti- lastoissa.

Yritysten luottamus pysyi heikkona EK:n indikaattoreiden mukaan helmikuussa. Vain palveluissa luottamus palautui hiukan tammikuun lukemista, mutta saavutettu nollassa on kaukana keskimääräisestä. Teollisuudessa ja rakentamisessa lukemat ovat myös paljon alle keskiarvojen. Vähittäiskauppa on kauimpana normaalista tasosta.

Suhdannebarometri ei ennakoiville juurikaan kasvua. Teollisuuden suhdannenäkymissä oli pieni valon kajastus, mutta rakentamisessa ja palveluissa näkymät olivat edelleen synkät. Talouden vallitseva suhdanne oli kauttaaltaan surkea, mutta hiukan lievitetty teollisuudessa. Palveluissa ja rakentamisessa tilanne heikkeni edelleen jyrkästi.

Kuluttajien luottamus palautui tammii- ja helmikuun aikana vuoden lopun kuopastaan. Parannusta oli niin oman kuin maan talouden arvioinneissa sekä työllisyysnäkymissä. Osatoikeudet pysyivät varovaisina.

Inflaatio oli helmikuussa hiukan alla nollan, -0,1 prosentissa. Inflaatiota alensivat edellisvuoteen nähden polttoaineiden, omistusasumisen kustannusten ja maitotaloustuotteiden halpeneminen. Kuluttajahintoja kohotti-

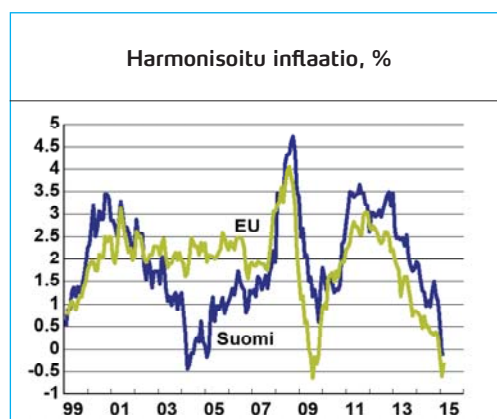
vat vuodessa eniten asumisen vuokrien, tupakan ja kerrostalojen kunnossapitopalveluiden kallistuminen. Veronkorotukset ovat kaiken kaikkiaan lisänneet inflaatiota noin puolella prosenttiyksiköllä.

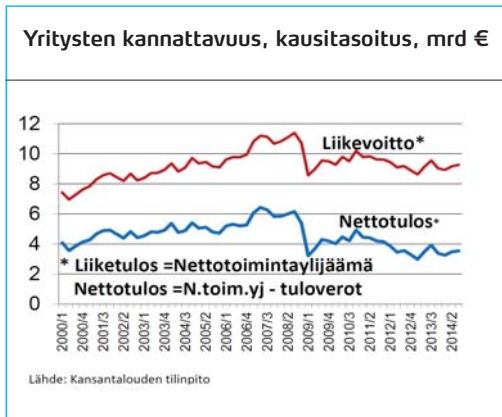
Energian halpeneminen on jo pitkään alentanut inflaatiota niin Suomessa kuin Euroopassa. Jos kehitystä katsotaan Suomessa ilman energiaa, niin inflaatio olisi Suomessa helmikuussa ollut 0,7 %-yksikköä korkeampi. Öljyn hinnan nyt noustua vaikutus kääntyy päinvastaiseksi, vaikka energian hinta pysyykin pitkään miinuksella edellisvuoteen nähden.

Euroalueen inflaatio laski tammikuussa -0,6 prosenttiin, mutta ennak-

kotietojen mukaan se palautui helmikuussa tasolle -0,3 %. Muutoksia selittää energian hinnan vaihtelu, mutta se on kuitenkin paljon vähäisempää kuin varsinainen raakaöljyn hinnan vaihtelu. Helmikuussa energia oli noin 8 % halvempaa kuin vuotta aiemmin.

Julkisen talouden alijäämä oli kansantalouden tilinpidon tietojen mukaan viime vuonna odotettua suurempi ja se ylitti EU:n suositusten mukaisen 3 % tason. Tilinpidon mukaan alijäämän suhde bkt:hen nousee tasolle 3,4 % ennustetun 2,7 prosentin sijaan. Julkisen talouden velka pysyi viime vuonna niukasti suosituksen mukaisen 60 % bkt-osuuden alapuolella.

Yrityssektorin kannattavuuden lasku pysähtyi kolmannella neljänneksellä, neljännen osalta tilastot on vielä julkistamatta. Tulokset parani-
vat hienoisesti, vaikka markkinoilta ei saatu vetoapua. Suuryritysten liikevaihto vähentyi koko viime vuoden ajan ja edelleen myös tam-
mikuussa.

Yritykset ovat saaneet muokattua toimintaansa kannattavammaksi. Arvioinnissa on kuitenkin syytä olla varovainen, sillä ennakkotiedot muuttuvat usein seuraavien päivitysten myötä. Vuoden 2014 viimeinen neljännes voi jäädä heikoksi joulumyynnin jäätyä tavoitteista. Arvio vuoden 2014 nettotulokseksi pysyy sen vuoksi toistaiseksi ennallaan, se oli 3 % alle vuoden 2013 tuloksen.

Yleisten ennusteiden mukaan kasvu orastaisi jälleen ensi keväänä viennin vetämänä, mutta kotimarkkinoiden tilanne vahvistuisi vasta vuoden 2016 puolella. Koko yrityscentän kannattavuus on pääasiassa hiipuvan kotimaisen kysynnän varassa, joten markkinoilta ei edelleenkään voi odottaa apuja kannattavuuden kohentamiseen.

Toiminnan muokkauksen kää-

töpuoli on se, että se merkitsee myös henkilöstön vähennyksiä. Työllisyys ei kuitenkaan ole viime kuukausina vähentynyt. Olosuhteisiin nähden olisi hyvä tulos, jos työllisyyden lasku pysähtyisi nykyiselle tasolle.

Pörssiyhtiöillä viime vuoden alku oli heikko, mutta sen jälkeen kannattavuus parani tuntuvasti. Kaiken kaik-

kiaan ennuste on kuitenkin tarkentunut vähän aiempaa heikommaksi. eQ Varainhoidon mukaan nettotulos parantuu vuonna 2014 vajaan 8 % edellisvuodesta. Osakekurssit ovat kohonneet paljon nopeammin kuin kannattavuus. Selitys lienee se, että houkuttelevia muita sijoituskohteita ei oikein löydy. EKP:n elvytys lisää osaltaan myös pörssisijoituksia.

Keskeiset ennusteluvut				
Ennakkoluvut 2013, Tilastokeskus / Ennusteet, VM: Taloudellinen katsaus Talvi 2014, Jouluku				
	2013*	Vuosimuutos, %		2016**
		2014**	2015**	
Bkt, volyyymi.....	-1,3	0,1	0,9	1,3
Vienti, volyyymi.....	-0,7	1,7	3,3	4,2
Tuonti, volyyymi.....	-1,6	0,0	2,6	4,0
Yksityinen kulutus, volyyymi.....	-0,6	0,0	0,3	0,8
Yksityiset investoinnit, volyyymi....	-7,3	-5,3	1,0	3,9
Kuluttajahinnat.....	1,5	1,1	0,8	1,7
Ansiotasoindeksi.....	2,1	1,4	1,2	1,5
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	8,2	8,6	8,8	8,6
Työllisyysaste, %	68,5	68,4	68,6	68,9
Vaihtotase, Mrd €.....	-2,9	-3,2	-2,7	-2,7
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,4	-2,7	-2,6	-2,1

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi